

Editörden

Güvenlik Çalışmaları Dergisi'nin 23. Cilt ikinci sayısını kapsamlı bir içerikle okuyucuya sunuyoruz. Derginin bu sayısında, toplam altı makale yer almaktadır.

Sayının ilk makalesi olan “Suriye’deki Rus Vatandaşı Yabancı Terörist Savaşçıların Rusya’nın İç Güvenliğine Etkileri” başlıklı yazı Doç. Dr. Güngör Şahin ve Adnan Aydın tarafından kaleme alınmıştır. Bahse konu makalede yazarlar, Suriye’deki terör örgütlerinin ortaya çıkardığı yabancı terörist savaşçı sorunun son yıllarda dünya siyasetinde ve güvenlik politikalarında etkili olan Rusya’nın karşısına birtakım problemler çıkardığını ifade etmektedir. Bunların en önemlisi ülkeye geri dönen Rus vatandaşı yabancı terörist savaşçıların Rusya’nın iç güvenliğine olan etkisidir. Makalenin kaleme alınma amacı, Rusya’yı güvenlik anlamında etkileyebilecek yabancı terörist savaşçıların Rusya’nın iç güvenliğine olan muhtemel etkilerini bilimsel bir anlayışla incelemektir. Makalede araştırma yöntemi olarak nitel araştırma metodolojisi benimsenmiştir. Çalışmanın sonunda ülkesine geri dönen yabancı terörist savaşçıların Rusya’nın iç güvenliğine olumsuz anlamda mutlaka bir etkisinin olacağı bulgusuna ulaşılmaktadır.

Sayının ikinci makalesi Dr. Öğretim Üyesi Zeynep Arıöz ve Dr. Öğretim Üyesi Muhammed Kürşad Özekin tarafından yazılan “Olağanüstü Hal Çerçevesinde Hukuk ve Siyaset İlişkisi: ABD’nin Teröre Karşı Savaşı ve İstisna Halinin Mekânsal Temsilleri Olarak Guantanamo ve Ebu Gureyb” başlıklı yazıdır. Bahse konu yazıda, Carl Schmitt, Walter Benjamin ve Giorgio Agamben gibi düşünürlerin olağanüstü hal kuramlarına atıf yapılarak, hukuk ile egemen arasındaki ilişkiyi ve siyasal olanla yasal olan arasındaki çatışmayı tartışmak amaçlanmaktadır. Bu bağlamda, ABD’nin 11 Eylül saldırılarının ardından teröre karşı açtığı savaş ve izlediği tek taraflı dış politika ile olağanüstü hal arasındaki ilişkiye odaklanılmaktadır. Yazarların da ifade ettiği üzere, ABD Güvenlik Konseyi’nin açık bir yetkilendirmesi olmaksızın Irak ve Afganistan’a askeri müdahalede bulunmuş ve ele geçirilen teröristlerin tutukluluk ve yargılanma süreçleri konusunda uluslararası hukuku askıya alan bir dizi uygulama, yasalar ve Başkanlık Emirleri aracılığıyla hayata geçirilmiştir. Bu makalede Guantanamo ve Ebu Gureyb cezaevleri, ABD’nin tek taraflı dış politikası bağlamında tartışılarak; hukukun egemenin kararları lehine araçsallaştırıldığı, istisna halinin mekânsal temsilleri olarak değerlendirilmektedir.

Bu sayıda yer alan üçüncü makale, Dr. Öğretim Üyesi Elif Gürdal tarafından kaleme alınmıştır. “ABD Ulusal Güvenlik Strateji Belgelerinde Çin’in Yeri ve Hegemonik Düzen” başlıklı çalışmada ABD’nin 1990’ların başında stratejik ortak olarak gördüğü ancak son on yılda stratejik rakip hatta kimi zaman düşman, kimi zaman ise istikrarsız bir risk unsuru olarak tanımladığı Çin, strateji belgelerinde kronolojik olarak ele alınmaktadır. 1987’den itibaren on dokuz kez yayımlanan Ulusal Güvenlik Strateji raporları Çin’e uygulanması öngörülen politikaların

dönüşümü ve nedenleri açısından incelenmektedir. Bu nedenler ise hegemonya anlayışı üzerinden araştırılmaktadır. Dolayısıyla çalışma, yöntem olarak belgelerin kaynak olarak kullanıldığı, ilişkisel bir bağlantının ortaya çıkarılması hedeflenen nitel bir araştırmadır. Ana amaç, Çin'in Soğuk Savaş sonrası yükselişinin strateji belgelerine güvenlik bağlamında hangi aşamalarda nasıl yansıdığını ve güç rekabetinde Strateji Belgelerinde ne yönde bir Amerikan tepkisine yol açtığını bulmaya yöneliktir.

Sayının dördüncü çalışması, Dr. Öğretim Üyesi Yakup Şahin tarafından kaleme alınan “Uyuşmazlıkların Çözümünde Üçüncü Taraf Rolü Olarak Arabuluculuk” başlıklı yazıdır. Bahse konu çalışmada uluslararası ilişkilerde üçüncü taraf rollerinin ne olduğu ele alınmakta; ardından da bir üçüncü taraf rolü ve yöntemi olarak arabuluculuğa odaklanılmaktadır. Arabuluculuğun uluslararası hukuktaki ve teorilerdeki yeri, tanımı, arabuluculuk süreçleri, türleri, yöntemleri ve tarihi incelenmektedir. Arabuluculuğa dönük tartışmalar ve yaklaşımlar farklı pencerelerden değerlendirilmektedir. Makalede ideal arabulucunun arabuluculukta tarafsız olması gerektiği iddiasının de facto olarak her zaman doğru olmadığı savunulmaktadır. Arabuluculukta taraf ya da tarafsızlık ikileminin arabulucunun süreci yönetişi, çatışan aktörlere yaklaşımı ve özellikle gücü çerçevesinde ele alınması gerektiği iddia edilmektedir.

Sayının beşinci makalesi olan “İran’ın Nükleerleşmesi: Sebepler, Aktörler ve Olasılıklar” başlıklı yazı Doç. Dr. Bülent Sarper Ağır ve Dr. Öğr. Üyesi Ali Bilgenoğlu tarafından kaleme alınmıştır. Bahse konu makalenin nükleer silahların yayılması sorununun Soğuk Savaş sonrasında Ortadoğu boyutunun ağırlıklı olarak Irak ve İran üzerinden tartışıldığı belirtilmektedir. 2003 yılında gerçekleşen Amerika Birleşik Devletleri işgali sonrasında Irak bu tartışmanın dışında kalırken; yaklaşık olarak aynı tarihten itibaren İran’ın nükleer programının uluslararası toplumun daha fazla dikkatini çekmeye başladığı ifade edilmektedir. Bu makalede İran’ın hukuki, politik, diplomatik ve güvenlik boyutları ile oldukça karmaşık olan nükleerleşme süreci bölgesel ve uluslararası bağlamının yanı sıra sözü edilen sürece dâhil olan büyük güçler ile uluslararası aktörlerin konumlarını da içine alacak şekilde analiz edilmektedir.

Sayının son çalışması, Öğr. Gör. Dr. Ceyhun Çiçekçi tarafından kaleme alınan “İkinci Dağlık Karabağ Savaşı Işığında İsrail-Azerbaycan İlişkileri: Yapısal ve Analitik Bir Çerçeve” başlıklı yazıdır. Bahse konu makalede, İsrail-Azerbaycan ilişkilerinin İkinci Dağlık Karabağ Savaşı sürecinde yeniden gündeme geldiği ifade edilmektedir. Bu çalışmada, İsrail-Azerbaycan ilişkilerinin üç ayrı analitik düzlemde incelenmesi öngörülmektedir. Bu bağlamda, Uluslararası İlişkiler disiplininin bilimsel enstrümanlarından olan analiz düzeyleri yaklaşımı çerçevesinde ikili ilişkiler; uluslararası, bölgesel ve ulusal düzeylerdeki etkileşimleri esas alınarak tartışılmaktadır. Ayrıca ikili ilişkilerin boyutları, tehdit dengesi teorisi çerçevesinde test edilmektedir.

Bu vesileyle Őunu yeniden hatırlatmak isteriz ki önümüzdeki sayı için değerlendirilmek üzere makaleler dergimize Dergipark sayfamız üzerinden (<https://dergipark.org.tr/tr/pub/gcd>) iletilebilir. Ayrıca, Güvenlik Çalışmaları Dergisi ile ilgili bilgilere ve eski sayılarımıza internet adresimizden (<http://guvenlikcalismalari.pa.edu.tr>) ulaşılabilir.

Güvenlik Çalışmaları Dergisi'nin bu sayısına katkı sunan yazarlara ve hakemlere teşekkür ediyor; mevcut sayıda yer alan çalışmaların akademik literatüre katkı sunmasını temenni ediyoruz.

Gelecek sayımızda yeniden buluşmak dileğiyle; iyi okumalar dileriz.

Oęuzhan Yanarışık